

ACC. N:R M. 10349: 1-7.

Landskap: Småland Upptecknat av: J. Nilsson
Härad: Östra Adress: Mariahälsö
Socken: Knäcksjö Berättat av: Egna minnen
Uppteckningsår: 1947 Född år 1865 i Knäcksjö

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prestater
Kans och Stavar.

LuF 60

Prestaten

Prestaten är ett gammalt föräldrat
bank, liksom många andra arbetar bank
jag som 19-åring. har aldrig sett det.
Jag tro mig minnas att mina föräldrar
någon gång talat om något tillfrände
men därom minns jag inget. Det skulle
varit då en Pastor Friedman begrav-
des på 1870-talet. Sen ²³ 1977 kom jag
att vara tillkammarans med vår nuvar-
ande komminister Nelson thelfrast,
då jag fick tillfälle att några gånger
härom. Har vi här vid vår kyrka
i Hässelby några Prestaten? för det
finns det något här, men dom har
ej varit använda sedan jag kom hit
säker har, å tilläger, jag har själv
alltid sett sådana anmärkas mer än
en gång.

ACC. NR M.10349:2

Och jag vill nämna det som i en
Månlandssocken, kyrkan, så jag vet
hur den användes.

Prestarna är två runda kläppar.
Båda 1½ eller två meter långa, dessa
är överkläddade med svart tyg eller
siden, toppändan är försed med spetsig
kula, under kulan en stor svart
rosätt av siden eller tyg, denna an-
vändes endast på begravningsar och
då bars den, på enbårigt eller ett
par goda vännen till den bortgångne.

Prestarna var två och bars
före liket en på varje sida, var en
jordfästningen i kyrkan, på liket mer-
skallt på pallarna, så stod en Prestens
kläpp på sin sida, det var från-
sett två stolar så att Prestarna

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 10349:3.

fick sitta under tiden tillpräddes
på gäst, prästverkan höll dem fram
för sig mellan kända under ett
liknande Gäs. art; efter som man
håller en famn. Så gäst dem på
samma sätt till graven, om prästver-
kan särskes över graven, nämdes
i träsen prästen, men hur höll det
förelagligt.

Så kända prästver - koss - efter
en enkel stas före ett litet, är en
viktig del på, den gamla tiden den
gans redan på 1800. talet, där man skulle
kända koss före ett litet på 1700. talet
gjordes koss av jern, sådana stas ännu
kända på många kyrkogårdar.

Även prästverkan möjligen ha varit
en förebild för koss!

(11)

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 10349:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Båda Gransvårdar.

På 1880 talet då Gransvårdar av sten
ej var kända i allmänt bruk, så användes
tränkors, efter som så blev
det brukligt att använda i Bred, eller
plankstäm, sidorna var ofta försedda
med listverk, samt ett toppstycke.

Detta kors eller stam kors alltid
ända från Sörgarhuset till kyrkan
då var vanligen två eller tre för
att lyfta om under färdan, vid framme
skorstens till kyrkogården och liket var
sett på palancken så sattes koret mot
kistan vid likets fötter, på korets
östra sida var den dödes namn skrivit
samt födelseår och dato, samt döds-
år och dato, då koret stod vid kistan
skulle den dödes namn vara vänt ut fram-
ådan

ACC. N:R M. 10349:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På baksidan på Korsst var en Psalm-
= värs eller en bitarad Psalm utsatt.

På 1850-talet var det allmänt
brukligt att en kyrka eller en husar
skulle bära korsst eller stansen, var
det nu några mera aktade Personer
som begravdes, så var den tre, den
mellersta, var då vanligen en Messen,
alla var då klädda i ringformen
och i fullt Parad. Direktorna hade
liksom och Bajanterna och Husaren
Sakerna. Då nu klockorna besjode
ringar, och Prästen och klockaren kom
ut mot liket så tog den mellersta
korsst och vände psalmsidan på
det mot Prästen, i stället den gav ut
där lyftas kistan, och klockaren bes-
jode sjunga en Psalm.

ACC. NR M. 10349:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var vanligt att samma Psalm
sjungdes vid alla lik, nämligen Psalmen
42. Jag går mot dörren när jag går
i t. Sångaren pågick hela tiden till
graven, då satte dom ner kassett
på marken men höll det fortfarande
till gravstället var slut, sedan gick
dom upp i kyrkan där såsom kvartier-
na gick före, dom skulle ha sin
plats vid stolens dör, vid stora gången
gängen, gransar - blomster - i Sång
förelkom i vid graven, men på
mycket mer gråt.

Var det någon fästing eller enbart
beggravning, då används en annan
person att bära kassett. Men ingen
från sarghuset eller slösten -

ACC. NR M. 10349:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Prästarna tillhör kyrkan
men vid vilka högtidliga tillfällen
dom användades är obekant, det
viste ej heller Pastor Hultkrust
Men han höll för troligt, att dom
användts vid några högre personers
begravningar, det dom inte kunde
läsa den många gånger förekom-
mande tunga/gravvåden, eller minnes-
skölden, dess ålder och tillkomst
är således obekant, men kanske det
möjliga lättare kan förklarats om
många är mycket gammal Prästman.
Vi det tillfälle då Pastor Hultkrust
sag Prästarna användas, så gjorde
han sig inte bekant om vad det
det var för person som Begravdes.